

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: H. DURBAN-HANSEN

Redaksjonens adresse:
Ekebergvn. 23 — Oslo 50

NR. 10

OKTOBER 1948

7. ÅRG.

Stemplet – ustemplet.

En frimerkesamler har mange problemer, iallfall når han blir litt eldre. Begynneren har det oftest enklere, han samler alt — likt og ulikt, og vi skal bare være glade for det. Men når kumuleringens år er over, kan det melde seg spørsmål som kan være vriene nok å løse, og som likevel *må* løses, til tross for at en kanskje kvier seg for å ta et standpunkt, bestemme seg og så stå ved avgjørelsen.

Et meget kildent og stort spørsmål kan for mange av oss være: *Hva* skal jeg samle — stemplet eller ustemplet? Ja, det kan sannelig være vrient nok å avgjøre. Men jeg tenkte litt over saken og resonnererte som så:

Også her må jeg begrense, det *går* ganske enkelt ikke å samle hvert frimerke både stemplet og ustemplet. Men som enhver annen sak har også denne flere sider; noe taler *for* å samle på ubrukte frimerker, noe *imot*. Det er de ustemplete merkene man er i tvil om, det er dem jeg først og fremst må ta for meg.

Lekre og rene er de, formelig innbydende å samle på, når intet har dekket eller tilgriset bildet. Fargen og trykket står der så fint, og det er en smal sak å konstatere om taggingen er hel, at det ikke

fins rifter, hull, tynne flekker eller andre defekter på merkene. Jeg riktig kjeler for noen merker, og tar dem mellom fingrene — som jeg naturligvis helst ikke skulle, — og — — Søren også! — der henger de fast, gummien er av god kvalitet, jeg slipper billig om bare fingeravtrykkene sitter igjen. Men har du noen gang på en varm sommerdag gått omkring med ustemplete frimerker i lommeboken, eller trukket på slike merker i fuktig vær uten at de har vært tilstrekkelig innpakket og beskyttet? — Du gjør det ikke om igjen. —

Lett er det å få tak i *nyhetene* ustemplet. Ikke mange dagene etter at de er sendt ut, kan de fås i serier hos frimerkehandlerne, hvor de frister. Gamle merker er derimot ikke alltid så lette å få tak i ustemplet. Og de er gjerne langt dyrere enn de brukte merkene, og jeg har hverken anledning eller lyst til å legge ned for mange penger i min hobby, — det blir ingen hobby lenger om det skal kreve et økonomisk løft eller bety et offer.

Skal jeg eventuelt sette de ubrukte frimerkene inn i albumet? I gamle dager, dvs. i frimerkenes barndom, fant våre fedre at det var hensiktsmessig å lime merkene inn i notisblokken, med godt

fiskelim, så satt de der, frimerkene altså. Med ubrukte merker var det jo særdeles bekvemt, der var den fineste gummi forhånden — på merket. — Nå til dags ser vi en smule annerledes på slikt, vi har tilmed hengsler som angivelig ikke løser opp merkets gummi og som heller ikke etterlater spor. — Ja, er det nå sikkert at vi har eller kan skaffe slike hengsler til enhver tid?

Ja, sier du, om nå ulykken skulle ha vært ute og merket har mistet sin gummi, skal en da kaste det eller bare bytte det bort? — Nå, det kan jo diskuteres. I katalogene gis merker uten originalgummi gjerne verdi mellom stemplet og ustemplet. For min del synes jeg at gummiløse ustemplete merker er litt flau, omtrent som fisk uten saltmak.

Men er det ikke noe annet jeg savner ved de ustemplete merkene? — Nei, . . . det måtte da være poststemplet. Ja, poststemplet, ja; er det som en amerikansk eller engelsk sverteklatt jeg vil ha det,

bare «carbon black» over det hele, — eller som en lett, men likevel tydelig hilsen fra et annet sted? Nettopp, det skal være en hilsen fra et annet sted, et bevis for at brevet er sendt i posten, har reist pr. tog, buss, skip eller fly, tvers over grenser; det setter tankene mine i sving, jeg erindrer eller fantaserer om naturen, folket, historien, seder og skikker, — det blir en opplevelse ut av å se et interessant poststempel. Og nettopp det at man vet dette frimerket har betalt postsakens reise, kort eller lang, — det rommer noe av hemmeligheten, sjarmen ved å samle på frimerkene. — Og dermed har faktisk også frimerkene, som bevis for betalt frakt, oppfylt sin misjon. Et ubrukt frimerke er et i og for seg intetsiende objekt, et stempel og postsendt frimerke, dyrt eller billig, er en fortelling, bl. a. om det eneste verdenssystem som i over 100 år har bestått — gjennom krig og splid.

Nå tviler ikke jeg lenger. Jeg samler bare på stemplete frimerker, uten gummi.

FOTOKONKURRANSEN

er avgjort, med følgende resultat:

1. premie: Motto: «Gjennem lupen I».
2. » » «Två frimärksvänner».
3. » » «Taggemåleren».

Ved åpning av navnkonvoluttene viste premievinnerne seg å være:

1. Herr O. Wentzel, Laura Gundersens gate 1, Oslo.
2. » byråsjef Åke Odén, Brunkebergsgården 29, Norrviken, Sverige.

3. Herr O. Wentzel, Laura Gundersens gate 1, Oslo.

Dessuten vil red. sende en oppmuntringspremie til frk. Asta Larsen, Boks 2, Drammen, for bildet med motto «Studium».

Utførlig omtale og kritikk med reproduksjoner av de nevnte 4 bilder kommer først, av hensyn til tiden, i nr. 11 av vårt tidsskrift.

Red.

SPESIELLE OG ALMINNELIGE FØRSTEDAGSSTEMPLER

— deres berettigelse og verdi.

Av ingeniør *Henrik Sverdrup*.

Fra tid til annen har det i flere filatelistklubber vært diskutert hvorvidt et spesielt førstedagsstempel — for en bestemt frimerkeutgave — eller et alminnelig sådant, f. eks. det to-ringsstempel som ble brukt av Postverket ved Maud-serien og senere, burde tas i bruk igjen.

Det har vært røster både for og imot, men etter all sannsynlighet fins nok blant filatelister her i landet en majoritet, som konsekvent er imot slike førstedagsstempler, og som mener at disse oppkonstruerte stempler ikke har noe med virkelig filatelistisk førstedagsstempling å gjøre, og hevder at slike spesielle stempler for alltid bør sløyfes.

Det er særdeles meget som taler for dette, og med tiden vil det nok gå opp for alle oppriktige frimerkesamlere at slike stempler ikke har noe med virkelig filateli å gjøre.

Dertil kommer at mange av slike førstedagsstemplete konvolutter er overfrankerte, kanskje utsendt i tusener, som en dusinvarer fra en fabrikk. Slikt hører ikke hjemme innen filatelen. For en som samler på frankerte konvolutter kan det da med rette reises tvil om sterkt overfrankerte, førstedagsstemplete brev virkelig har vært anvendt for den påklebete porto; hvis ikke, så er disse konvolutter oppkonstruerte og illusoriske som filatelistiske objekter.

Slike førstedagsstemplinger synes meg å være filatelistisk vanvidd, en kunstig søking etter mulig spekulasjon, en utvekst på sann filateli, og som intet har med det normale og det virkelige førstedagsstempel å gjøre. Hva er egentlig stasen — hvis vi skal snakke om eventuell filatelistisk verdi — ved disse spesielle førstedagsstempler?

Utseendet er ikke så svært meget annerledes enn et hvilket som helst vanlig annulleringsstempel, men bare litt større. Fordelen er kanskje at det ikke forbindes

med maskinstempling. Mer er ikke å si om «stasen».

Titter vi i Norgeskatalogen, finner vi ikke et ord om førstedagsavstempling utenom disse spesielle stempler og luftpoststempler.

Men vi vet jo at hvilket som helst ordinært hånd-annulleringsstempel, fra det minste poståpneris til hovedpostkontorets, er like godt ansett av filatelister. Når det gjelder førstedagsstempling med et ordinært stempel, og den mulige filatelistiske verdi, er det jo gitt at et slikt har samme filatelistiske berettigelse og verdi, enten frimerket er stemplet i Vadsø eller i Oslo, eller hvor som helst ellers ved landets poststeder, — ja selv med skips- og togstempler.

Man kan overalt i landet få førstedagsstemplet det man ønsker, og på den måten man ber om, da Postverket er lydhør for en's ønsker og gjerne gir filatelistene den service de venter. Og dette er en helt naturlig avstemplingsmåte for en hvilken som helst frimerkeutgave.

Postverket på sin side vil nok gjerne slippe det spesielle førstedagsstempel, da det skaffer svært meget ekstra-arbeid, og dette arbeid tjener ikke annet formål enn å frambringe en sykkelig trang hos filatelistene til kunstig førstedagsstempling. Det er jo spekulanter blant oss også, og disse tror de kan gjøre penger på et slikt stempel. Men stort sett får de lang nese, dels fordi mengden ved spekulasjonsskjøp blir større enn ventet, og dels fordi en fornuftig filatelist ønsker alminnelig, ordinært stempel og legger større vekt på å få det enkelte frimerke riktig stemplet.

Dette siste er det vesentlige, idet datoen i sin helhet skal plasseres tydelig innenfor merkets tagger, som synlig bevis. Poststedets navn og merkebildets overstempling er sekundære ting, selv om dette bør ha sin verdivekt ved objektets bedømmelse.

På det oppkonstruerte førstedagsstem-

pel får en sjelden hele datoen innenfor merkets tagger, og en er derfor nødt til å la merkene bli på konvolutten for bevisets skyld, og så må man samle på det hele. Men det er strengt tatt ikke konvoluttene vi samler på, de er ikke i egentlig forstand helsaker. Og samler man på konvoluttene likevel, så fins det — dersom talen er om verdi — langt verdifullere avstempte konvolutter fra andre steder i landet enn de «oppkonstruerte» fra Hovedpostkontoret.

Men la oss se litt på hvordan arbeidet med disse spesielle førstedagsbrev fra Oslo Hovedpostkontor arter seg.

En utsendelse av førstedagsbrev er et mer eller mindre omfattende arbeid, alt etter som bestillingene innløper. Forberedelser og selve arbeidet har krevd opptil 80 mann; og dette er folk fra postetaten, som da må arbeide overtid opptil flere dager bare med forberedelsene. Her kan ikke godt nybegynnere eller uvante folk brukes, og tilbud fra filatelister, som visstnok har vært gitt, kan med god grunn ikke imøtekommes.

Arbeidet fordrer, da det er sterkt tidsbetont, uforholdsmessig store lokaler, som allerede på forhånd såre trengs for Postverkets daglige behov.

Bestillingene som løper inn, bestemmer forberedelsenes art og omfang, idet filatelisters og ikke-filatelisters mange og særpregete personlige ønsker skal tilfredstilles, f. eks. enkeltmerker, par, 4-blokker og kombinasjoner av alt dette, vannrett og loddrett. Også bestillinger på ubrukte merker av utgaven, i forskjellige mengder og kombinasjoner, strømmer inn, men alle slike blir dog prompte avslått, da det ikke kommer inn under det saken egentlig gjelder: Førstedagsbrev.

På grunn av disse bestillinger og en hel del uklare og mangelfulle, som f. eks. altfor små konvolutter for bestillingen, eller dårlig plasert adresse, slik at de bestilte merker ikke kan plaseres, — følger at det for Postverket, som ønsker å yte full og god service, blir en hel del korrespondanse med bestillerne for å få rettet alt til det riktige. Alt dette medfører tidstap og ekstra utgifter.

Som stillingen er for Postverket i dag, og som det også etter all sannsynlighet vil bli i flere år framover, med altfor knapp tilgang på personale til det daglige og ordinære arbeid, kan man ha be-

grunnet rett til å påstå, at for Postverket må arbeidet med forberedelse og utsendelse av såkalte førstedagsbrev nærmest føles som et mareritt.

Jeg har nevnt overtid, som direkte betinger en for Postverket altfor dyr service. Dette hører til den egentlige forberedelse, og så følger selve stempelingen, som selvfølgelig skal skje i løpet av 24 timer.

Postverket har for tiden bare 4 håndstempler til bruk for denne spesielle annulleringsprosess, og det er framholdt at ved å la de fire stemplene være i kontinuerlig bruk av 4 mann i 15 minutter og så overtas av 4 nye i 15 minutter osv., har man alltid kunnet greie å få arbeidet unna fortløpende, slik at personalet fikk hvile i 15 minutter fra det nokså anstrengende arbeid med håndstempeling, — og i mellomtiden kunne settes til roligere arbeid.

Men for å ta et ytterliggående konkret eksempel, kan vi ta for oss utsendelsen av Nordraak-serien. Det var 81 159 forsendelser. Ser vi bort fra 4-blokker, par osv. og alle kombinasjoner, og antar vi at bare ett av hvert av utgavens 4 merker blir plasert på konvolutten, vil dette kreve minst 3 stemplinger (2 for frimerkene og 1 kontrollstempel). Rask stempeling fordrer dog 2 sekunder pr. stempel, for å få pen og riktig avstempeling. Flytting av konvolutt og ordning tar 2 sek. Dette gir 8 sek. pr. konvolutt, og på mindre tid kan man nok ikke foreta operasjonen, idet man også skal være oppmerksom på at det forekommer konvolutter av mange størrelser og formater med derav følgende forskjellig plasing av de 4 merkene.

Med 8 sek. pr. konvolutt blir det til 81 159 brukt ca. 180 timer, som fordelt på 4 stempler gir ca. 45 timer på hvert, vel å merke uten å ta hensyn til «pust i bakken».

Dette blir jo ca. 2 døgnns arbeid.

For å få alt stemplet innen den dato det virkelig skal stemples, måtte i ovennevnte eksempel tiden reduseres til 4 sek. pr. brev, og hvordan skal en kunne greie det? Toppytelsen ved bruk av 4 stempler, og med ett eller to frimerker + kontrollstempel, skulle ligge på 5 sek. pr. forsendelse, hvilket gir 17 280 forsendelser pr. stempel, altså for 4 stempler 69 120.

Flere merker gir jo tilsvarende mindre forsendelser pr. døgn.

Jeg kan med min beste vilje ikke forstå

hvordan Postverket har kunnet greie å ekspedere Nordraak-serien på ett døgn.

Som en konklusjon på foranstående kan man si at Postverket ingen interesse har av slike førstedagsbrev, iallfall ikke på lange tider, og for filatelister er slike oppkonstruerte førstedagsbrev det rene sludder.

Ønsker vi et førstedagsstempel på våre frimerker, så kan vi skaffe oss det på ordinær veg, som før nevnt, og Postverket vil tjene like godt på det. Og skulle interessen for denne framgangsmåte bli mindre, så kan filatelister som har slikt førstedagsstempel, ha grunn til å glede seg enn mer over at verdien *da*, hvis man skal diskutere den side av saken, er større enn hva tilfellet er nå. Postverket på sin side bør gi alle tjenestemenn spesiell beskjed om riktig og god service med håndstempel ved slike førstedagsstemplinger.

En annen side ved førstedagsbrev er at dette kan gi propaganda for filatelen, at det kan nyttes som en hilsen mellom byttevenner landene imellom, og på andre måter tjene et eller annet formål, f. eks. å gjøre nybegynnere, særlig de unge, oppmerksom på vår hobby, styrke det filatelistiske vennskap og byttevirksomheten, og bl. a. nyttes som spesiell hilsen osv.

Skulle et oppkonstruert førstedagsstempel anvendes, så burde dette ikke absolutt

være basert på den dato stemplet viste, altså ikke et 1-døgnsstempel, som f. eks. var tillagt rettsgyldighet i likhet med et ordinært, men et som kunne anvendes med dato og tekst over et nærmere begrenset og bestemt tidsrom. Det måtte bli et gummistempel, utgitt kanskje spesielt for hver ny frimerkeutgave, og avstemt i form, utstyr og størrelse, i stil med frimerkeutgaven. Den kunstner som da tegnet frimerket, måtte også ta seg av stemplets utforming.

Jeg tror å ha majoriteten av norske filatelister med meg, når jeg herved anmoder Oslo Filatelistklubb om å la det som står om førstedagsbrev i Norgeskatalogen utgå, og at klubben blir enig med Postverket om framtidig ikke å utsende førstedagsbrev, som hittil skjedd, men heller i tilfelle slike som ovenfor nevnt — tidsbegrensete.

Forsøk i stedet å få med i katalogen priser på virkelige, ordinære førstedagsstemplete merker, i den utstrekning det er praktisk gjennomførlig og har interesse.

Det skulle sikkert interessere mange av leserne om en diskusjon i Tidsskriftet om dette ville se dagens lys, likeså burde saken diskuteres i de forskjellige klubber og resultatene offentliggjøres i Tidsskriftet.

V=FORFALSKNINGENE

«Norgeskatalogen»s nr. 272 – 277 – 282.

I tilslutning til en kort notis i forrige nummer av Tidsskriftet om forfalskede V-frimerker tillater jeg meg herved å gi en endelig orientering om denne sak:

På forsommeren fikk Oslo Filatelistklubb tilsendt 4 stk. 5-striper av ubrukte 50 øre V med vannmerke (Kat.nr. 272) fra et av sine medlemmer, med bønn om ekthetsstempling. Senere kom eieren opp til meg og fortalte at han hadde ytterligere 12 stk. av merket og viste meg samtidig en konvolutt hvorpå var oppklebet 1 stk. 4-stripe 5 øre V med forskjøvet overtrykk (Kat.nr. 277. Var.) i ustemplet stand. Ved undersøkelse viste det seg at det ikke fantes noe garantistempel («Ekte O.F.K.») på baksiden, *hvilket samtlige*

100 kjente eksemplarer skulle ha, og da konvolutten stammet fra samme kilde som 50-ørene, ble jeg mistenksom.

Imidlertid fikk jeg ikke beholde konvolutten, som skulle leveres tilbake til klubbmedlemmets kilde; men jeg fikk oppgitt dennes navn og adresse. I løpet av et par dager oppsøkte jeg ham og forsøkte å få ham til å vise meg noen V-merker, men forgjeves. Jeg nevnte saken for ham, og han ble straks på vakt, påsto at han hadde fått merkene fra en nordmann som ble skutt på Trandum i 1942, og at han for øvrig intet kjente til saken. Konvolutten med 5-øren hadde han sendt med en kaptein for å omsette den i Amerika.

Nå fikk jeg en tid senere besøk av en

utenbys samler, som leverte meg 10 stk. av 50-øren og 1 stk. 4-stripe av 5-øren for ekspertisering, og han hadde kjøpt disse fra samme kilde som ovenfor nevnt, men var ikke sikker på ektheten. — Jeg konfererte nå med O.F.Ks styre om førstnevnte sak, og denne ble overdratt meg til ekspertisering, hvorefter jeg gikk i gang med undersøkelsene.

Ved konferanser med herrene Dan Thune-Larsen og Odv. Johs. Witzøe ble det klart at det var noe mystisk ved merkene, og vi kunne ved målinger finne en del mindre avvikelser i V-enes stilling og disses størrelse. Vi fant likeledes variasjoner i trykksverten, så det var allerede da opplagt at vi sto overfor et falskneri. Og det var endog sannsynlig at dette var et nytt falskneri, uten forbindelse med den første forfalskning av 50 øre V-merker som ble kjent i 1944.

Mine videre undersøkelser ga følgende resultat: Ved overtrykningen av V'en var benyttet en V som kommer meget nær den opprinnelige «Ludlow-V», men alle V'ene var ikke helt like! Ved sammenlikning av 5-stripene viste det seg at merke nr. 1, 2, 3, 4 og 5 (fra venstre marg av arket) *i alle 5-striper hadde innbyrdes de samme feil!* Med andre ord var trykningen sannsynligvis utført i 5-striper. Og dette skulle senere vise seg å være tilfellet, slik at det gikk «troll i ord» i en lett henkastet bemerkning som herr Witzøe ved førsteundersøkelsen hadde uttalt herom.

Merke nr. 1 har korrekt V (om enn *alle* ved nøyaktige målinger finnes å være noe for tykke), mens *høyre ben* på V nr. 2 og 3 var $\frac{1}{4}$ mm for langt, *begge ben* på V nr. 4 var $\frac{1}{2}$ mm for lange, og *venstre ben* på V nr. 5 var $\frac{1}{4}$ mm for langt. For øvrig var V'ene meget nøyaktig plasert, unnattatt at de vertikalt framkomne linjer ikke stemte med originaltrykningen (små avvikelser!). Og ved undersøkelse av 4-stripen av 5-øren viste det seg at overtrykket *svarte til V nr. 2—5 av 50-øren!*

Da jeg imidlertid fikk løst av 4-stripen av 5-øren fra brevstykket som den satt på, viste det seg at falskneren her hadde *begått en åpenbar bommert, idet han hadde benyttet 5 øre med vannmerke!* — Mens varianten (100 stk.) bare er kjent uten vannmerke! —

Omtrent samtidig fikk jeg overlevert 1 stk. 20 øre med omvendt V (Kat.nr. 282. Var.), som også stammet fra samme kilde

og som herr Finn Arnesen hadde sørget for ble brakt videre til meg. *Og denne var også falsk!*

Ved undersøkelse i kvartslampen reagerte V'ene på de fleste merker blåsvart, og på en del noe gråere, hvilket skyldes mindre tilførsel av sverte. Den ekte V har en noe annen fargetone. Men jeg hadde nå tilstrekkelig grunnlag for å gå til politianmeldelse, hvilket jeg etter konferanse med kriminalbetjent Kr. Duaas ved Postverkets Etterforskningsavdeling gjorde den 30. juli. Allerede et par dager senere var alt klart for aksjon.

Min anmeldelse var rettet mot *Bjarne Strand, disponent for Strand Kjemikaliko A/S og Strands Forlag, Vognmannsgt. 2 (ved Jernbanetorget), Oslo*, (privatbolig: Jonas Reins gate 7, Oslo), med krav om tiltale og straff for forfalskning av dokument og bedrageri, og med anmodning om at razzia skulle foretas straks og at jeg skulle få anledning til å delta i denne.

Den 2. august hentet kriminalbetjent Duaas herr Strand i hans privatbolig og tok ham med ned på mitt kontor, hvorefter vi tok opp et foreløpig forhør. Allerede ved dette innviklet Strand seg i selvmotsigelser, og Duaas besluttet å gå til razzia. Vi hentet «en håndfast kar» på Møllergaten 19 og foretok undersøkelser på Strands kontor, men uten resultat. Duaas, Strand og jeg reiste så opp i privatboligen, og etter et par timers arbeid fant vi det vi søkte: *Restbeholdningen av de falske merker!*

Men Strand var like sta som før: han kunne intet forklare utenom fortellingen om hans hjemmelsmann som var skutt i 1942. Men Duaas hadde funnet ut at *Strand tidligere var straffet for falsk og at han var dømt for landssvik*, og ga seg ikke så lett. Han ba kort og godt Strand om å bli med, så fikk han foreløpig «sitte inne» så saken kunne bli oppklart, og da Strand skjønnte at det var alvor, ble han litt spakere.

Jeg sa da at jeg skulle trekke min anmeldelse tilbake, hvis Strand la kortene på bordet, og omsider kom han til fornuft: *Tilståelsen kom:*

Litt før eller litt etter julen 1941 hadde han latt trykke disse V'ene, selvfølgelig ikke for å tjene noe, — nærmest som et kuriosum! Han hadde betalt kr. 500.00 til en boktrykker for jobben, og han mente at han hadde overtrykt følgende kvanta:

300 stk. 50 øre V med vannmerke,
100 stk. 5 øre forskjøvet V, og
20 à 30 stk. 20 øre omvendt V.

Intet var forsøkt omsatt her i landet, men han hadde gjennom sin «filatelistiske bytteklubb» *Universal Filatelistklubb*, byttet bort en del med Sør-Amerika, Sør-Afrika, Malaya og Australia, og hadde beregnet henholdsvis pr. stk.: ca. kr. 8.00, kr. 100.00 og kr. 200.00 (?). — Boktrykkeren er Einar Ellingsen, Teatergaten 11, og da vi oppsøkte ham umiddelbart etterpå, bekreftet han ovenstående antall merker og at han hadde benyttet 10 V'er ved trykningen (plasert i 2 rader à 5), som var utført i en alminnelig «digeltrykkpresse». Vanlig boktrykksverte var benyttet og trykningen var foretatt en søndag under Strands ledelse.

Av 20 øre omvendt V er bare 1 *eksempplar* i behold. Men av 50-øren er i alt funnet 107 *eksemplarer*, og av 5-øren i alt 75 *eksemplarer*, hvorav en del i blokker (à 10). Men av sistnevnte har Strand også laget «*omvendt forskjøvet V*»! Av ovennevnte 75 stk. er 5 stk. av denne «nye variant», og 15 stk. har bare fått V-spissen i overkant av merket, mens resten av V'en mangler nedentil. Alle 75 har imidlertid den feil som er nevnt tidligere: *De har vannmerke!*

Samtlige ovennevnte eksemplarer er nå stemplet «Falsk», og ved imøtekommen-

het fra Politiets side har jeg fått anledning til å beholde noen falske striper av hvert av merkene til fordeling i N.F., O.F.K. og til de to forbundseksperter for norske frimerker, mens resten av forfalskningene vil bli fordelt på Kriminalmuseet og Postmuseet.

Kriminalbetjent Duaas har også lovet meg at alle 50-ørene av *den første forfalskningssak fra 1944* vil bli oversendt meg for stempling, og at en liknende fordeling skal kunne finne sted med disse! Enn videre vil jeg også bli tilstilt en del andre forfalskninger av norske frimerker fra tidligere tider med henblikk på en liknende behandling og fordeling.

For å komme til bunns i saken på en hurtig og grei måte har jeg da trukket min anmeldelse på Strand tilbake, men jeg erfarer fra pålitelig hold at Kriminalpolitiet akter å reise offentlig tiltale mot ham for bedrageri.

O.F.K.s sekretær vil nå la de større utenlandske filatelistorganer få en kort meddelelse om saken, slik at utenlandske Norgessamlere blir varslet.

Etter ovenstående er det vel overflødig å advare mot enhver forbindelse med «*Universal Filatelistklubb*», som jeg betrakter som et svindelforetakende.

Oslo, 18. august 1948.

Arnstein Berntsen.

MYSTERIET FRA KRIGSTIDEN OPPKLART

Forfalskningen av 50 øre V med vannmerke fra 1944.

Som spesielt norske frimerkesamlere vil huske fra høsten 1944 ble det dengang oppdaget *forfalskning av 50 øre V med vannmerke* («*Norgeskatalogen*»s nr. 272) i stor stil. Historien var i korthet følgende:

I august 1944 fikk en av Oslo's kjente frimerkehandlere innlevert et stort parti av 50-øren for salg. Samtidig fikk et annet medlem av O.F.K. oversendt et like stort parti fra en slektning, og begge partier ble gjennom Dan Thune-Larsen gjort til gjenstand for mistanke og deretter undersøkt av ham, J. O. Stensdal og O. J.

Witzøe. Dette resulterte i at sistnevnte ba O.F.K. om fullmakt til å foreta de nødvendige undersøkelser i trykkeriet, Postverket etc., og han konstaterte gjennom Dr. ing. Holwech at *alle de utbudte merker var falske*. Fullstendig redegjørelse ble tatt inn i N.F.T. nr. 10, 1944.

O.F.K.s styre tok seg så av saken, og Postverkets og Klubbens anmeldelse mot den dengang mistenkte person J. S. (som ikke er filatelist) ble oversendt Oslo Politikammers Kriminalavdeling.

Tiden gikk, og lite eller intet positivt ble foretatt fra Politiets side. Imidlertid

ville tilfellet at nevnte J. S., som jeg hadde konferert med i 1944 og fortalt at *merkene var falske*, hadde den frekkhet etter frigjøringen å forsøke å omsette disse i Sverige! Bl. a. fikk fru Astrid Skarin (H. Bergman's Eftflg.) i Göteborg et helark til salgs gjennom en mellommann, og eksperten, direktør Nils Strandell, Stockholm, erklærte overtrykket for falsk.

Men J. S. solgte også gjennom mellommenn 6 à 7 helark til en samler i Göteborg (nå beslaglagt av Kriminalpolisen der) og ca. 3 helark til en nordmann i Stockholm (fikk et lån på merkene). Dette var det samlede antall falske merker en hadde kunnet få oversikt over gjennom det norske Kriminalpoliti's etterforskning (som nå var noe bedre enn i 1944), — utenom de 320 falske merker som allerede lå ved saken fra 1944, — altså i alt ca. 1300 merker.

Nesten alle disse merker stammet fra J. S., som var den som hadde levert en del merker til frimerkehandleren i Oslo i 1944, men den annen hovedperson i saken, H. J., som medlemmet av O.F.K. hadde fått falske merker fra, hadde så vidt en visste fremdeles en del merker.

Oslo Filatelistklubbs styre gikk i 1946 atter inn for å få saken helt oppklart, da den øyensynlig sto helt i stampe. Men det gikk sent, og til tross for flere purringsskrivelser fra styret og telefonsamtaler mellom Kriminalavdelingen og undertegnede, kom intet nytt fram.

Klubbens medlem, h.r.advokat Odd V. B. Bugge, ble da anmodet av undertegnede om å begjære sakens dokumenter utlånt fra Politiet våren 1948. Etter nøyaktig gjennomgåelse av disse dokumenter gjorde undertegnede sine notater og sendte på grunnlag herav et brev til advokat Bugge med anmodning om at han skulle forlange saken gjenopptatt fra Politiets side, og at undertegnede skulle være til stede under avhøring av personene J. S. og H. J., da en ved gjennomgåelsen av sakens akter mente å ha funnet tilstrekkelig grunnlag for dette. Jeg skal ganske kort orientere leserne om disse ting:

Politiet hadde grepet saken feil an og ikke laget noen «logisk kombinasjon» av personer og hendelser, og kunne derfor ikke komme videre i saken. Etterforskningen i Sverige ga heller intet positivt resultat. Bortsett fra mindre detaljer i

saken, slikt som J. S.'s diverse motstridende forklaringer overfor Politiet og undertegnede, visse ulogiske vitneforklaringer osv., heftet jeg meg imidlertid i første rekke ved følgende «tilfeldigheter»: 1) J. S. og H. J. bodde *vis-à-vis hverandre* i samme gate. 2) De var *omgangskameraer* (dette konstatert ved egne undersøkelser). 3) J. S. og H. J. hadde sine kontorer ca. 50 meter fra hverandre. 4) J. S. kjøpte 1500 falske merker av en herr Christophersen, dvs. «*den ukjente mann*», inne i sin forretning. 5) H. J. kjøpte omtrent like mange merker av «*den ukjente mann*» utenfor Olga Strands frimerkeforretning. 6) J. S.'s uttalelse til meg om at han ikke kunne betjene en helautomatisk maskin *lot seg motbevis*.

Om nå O.F.K. skulle ha hell med seg avhang av Politiets stilling til saken. Etter de foreliggende opplysninger ville begge hovedpersoner kunne tiltales for: 1) *Dokumentfalsk*. 2) *Bedrageri*. 3) *Overtrødelse av valutabestemmelsene*. 4) *Falsk forklaring*. Og nå ville atter tilfellet at i mellomtiden den annen forfalskningssak med V-merker, som jeg har redegjort for i N.F.T. nylig, dukket opp og ble oppklart i løpet av et 3 timers forhør, og sjefen for Postverkets Etterforskningsavdeling, kriminalbetjent Duaas, overtok nå også denne sak.

Fredag 17. september kl. 9 møttes J. S. og jeg hos herr Duaas, og *etter et meget kort, men kraftig forhør gikk J. S. til full tilståelse*. H. J. lot vente på seg, men da han omsider innfant seg, ga også han opp og tilsto alt. De detaljer som har interesse for leserne av N.F.T., er da følgende:

H. J. fremkastet planen om forfalskning av 50 øre V med vannmerke på forsommeren 1944, og J. S., som har eget trykkeri, gikk med på den. H. J. laget så en klisjé med V'er bestående av 2 horisontale rekker à 10 stk., — med andre ord en klisjé på 20 V'er, som så ble trykt 5 ganger på hvert ark.

Falsknerne hadde ca. 50 helark til disposisjon, men makulaturprosenten var meget stor, antakelig ca. 20 ark, — og partene delte så de 30 «vellykte» ark likt. Trykningen ble foretatt utenfor arbeidstiden, på en helautomatisk maskin. — Utenom tidligere nevnte 13 ark som det nå er oversikt over, har H. J. innlevert vel 4 ark til Politiet, og J. S. påstår å ha

makulert 5 à 6 ark dengang falskneriet ble oppdaget i Sverige (1945), slik at en nå kjenner til 23 ark, mens en mangler opplysning om ca. 7 ark. —

Jeg vil på O.F.K.'s vegne få rette en takk til de nevnte medlemmer, som har hjulpet til i denne sak, og likeledes til kriminalbetjent Duaas, som behandlet saken på en fremragende måte da han omsider fikk tak i den. — Det er blitt sagt at jeg selv skulle ha behandlet denne sak passivt av hensyn til *mitt bekjentskap med J. S.*, uttalelser som jeg må tillate meg å tilbakevise og som også ethvert medlem av O.F.K.s styre vil gjøre. En ting er at J. S. og jeg arbeidet i samme gruppe i Milorg. under krigen, og at jeg dengang bare advarte ham da vi begge like etter

måtte dra til Sverige, — en annen sak er sakens oppklaring etter frigjøringen, og hvor jeg har kunnet sette personlige hensyn til side, men er blitt sinket av Politiet.

Ved overenskomst med herr Duaas vil jeg få oversendt de falske merker, som skal oppbevares, for «falsk»-stempling, og herav vil N.F., O.F.K., Johs. Jellestad og jeg få beholde så store blokker at vi har sammenlikningsgrunnlag for senere ekspertiser av ekte merker. — Krav om straff for falsknerne er frafalt av Postverket og O.F.K., men hva Påtalemyndigheten vil gjøre, er ennå uvisst. Eventuelt vil det bli dom i Forhørsretten.

Oslo, 27/9 1948.

Arnstein Berntsen.
Formann i O.F.K.

Ungarn får nytt vannmerke, nr. 11.

Av lektor Mauritz Hauge.

I N.F.T. for årene 1942/43 skrev jeg en serie artikler om de ungarske vannmerker.

Artiklene fikk godt utstyr, og samtlige 10 inntil da kjente vannmerker ble inngående behandlet og vist ved store, anskuelige avbildninger. I min omtale inn gikk naturligvis også de forskjellige stil-linger av vannmerkene, varianter av samme vannmerker, som fabrikk- og kontrollvannmerke osv.

Om det siste vannmerke, vannmerke nr. 10, skrev jeg på side 36, 1943 at det i forhold til de tidligere forholdsvis enkle og lettfattelige vannmerker var et sammen- surium, og jeg sa videre:

Etter min mening er vannmerke nr. 10 det mest uheldige av de ungarske vannmerker. Det lider av overlesselse, og jeg kan ikke tenke meg at dette vannmerke kan få noen lang levetid. I likhet med vannmerke nr. 9 er det heller ikke så godt å konstatere, især på merker, hvis bakside er noe slitt. Men dette kan muligens være papir- ets skyld.—

Min profeti om vannmerkets levetid kom til å gå i oppfyllelse, om enn dets levetid ble bestemt av andre grunner enn dem jeg dengang tenkte meg, nemlig — sannsynligvis — politiske. Vannmerke nr. 10 ble nemlig enerådende i tiden 1941—46 og er visstnok bare brukt på ett eneste frimerke i 1947, nemlig på det såkalte

«fredsmerke», som utkom 22. september 1947. Siden er det visstnok ikke brukt.

Jeg nevnte politiske grunner for at vannmerke nr. 10 ble avløst. Som kjent har Ungarn vedblitt å være monarki, selv etter at Kong Karl og Dronning Zita ble tvunget til å abdisere i 1918. I den følgen- de tid har admiral Horthy hatt den øver- ste myndighet som landets *riksforstander*. Riktignok var Ungarn en kort tid råds- republikk, fra 21. mars til 7. august 1919, og deretter alminnelig republikk inntil 7. mars 1920. Så ble landet atter monarkisk, dvs. et monarki uten konge, og det var da at admiral Horthy overtok stillingen som riksforstander. Dette forhold varte til 1. februar 1946. Da gikk landet atter over til republikansk regjeringsform.

Men vannmerke nr. 10 var preget av monarkisk ideologi. Over det våpenskjold som er hovedmotivet i vannmerke 10, sto nemlig en krone. Denne skulle naturligvis minne om Stefanskronen, uten tvil det mest populære av alle ungarske symboler og motiver. Nå var jo landet blitt repu- blikk, og alle påminnelser om den monark- iske fortid måtte fjernes. Derfor måtte også kronen i vannmerket bort. Etter min mening en i og for seg tåpelig inn- stilling. Antakelig har man av en eller annen grunn ikke kunnet innføre et nytt

vannmerke. Da man altså ikke hadde noe nytt å sette inn, og da det «monarkisk» pregete vannmerke nr. 10 måtte fjernes, valgte man den utveg å *gå tilbake til vannmerke nr. 9!* Vannmerke 9 er nemlig helt nøytralt. Det består bare av et frittstående enkelt patriarkkors, som har 4 forskjellige stillinger: opp, ned, til høyre og til venstre. Et slikt vannmerke ville sannsynligvis ikke vekke anstøt i republikanske sinn, og det ble antatt. De to merker som utkom 12. februar 1946, og som vel er utgitt som en minneutgave i anledning av republikkens innførelse, hadde vannmerke 10, likeså den såkalte rytterserie, som utkom 18. februar 1946.

Med enkelte unntak får så de fleste merker i 1946 og 1947 vannmerke nr. 9. Unntakene er:

i 1946: post- og jernbanejubileumsutgavene, landbruksutgaven (i september),

i 1947: fredsmerket, 22. september.

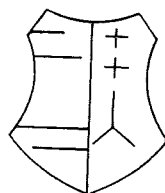
Det at man trykker frimerker så å si samtidig med to forskjellige vannmerker, kan jo synes noe underlig. Men årsaken er vel av praktisk art. Det kan nemlig godt tenkes at trykkeriet lå inne med forholdsvis store lagrer av papir med vannmerke 10 på den tid det antakelig må være bestemt at dette skulle avskaffes, og som følge av tidens papirknapphet, og til tross for at vannmerke nr. 10 hadde monarkisk symbol, har man bestemt seg for å bruke dette papiret til jubileums- eller erindringsutgaver, som jo — slik som vanlig — bare skulle trykkes i et begrenset opplag.

Noe liknende har forresten foregått i Ungarn tidligere. Hvis man slår opp i Michel- eller Zumstein-katalogen, vil man finne at vannmerke nr. 8 ble avløst 1. august 1928 av vannmerke nr. 9 (enkeltstående patriarkkors). Men det kom ut flere merker senere med vannmerke 8, f. eks. Stefansmerkene 1. august 1929, i nye farger, og en del provisorier, eldre merker med nye verdiangivelser. Et enkelt av disse kom tilmed ut så sent som i 1933. Med portomerkene forholdt det seg på samme måte. De første portomerker med vannmerke nr. 9 er den supple-

rende serien som i Michel- og Zumstein-katalogene er angitt fra 1928/31. (Nøyere angivelse finnes ikke.) Men i årene 1931—33 kom nye, provisoriske frimerker med vannmerke nr. 8. For den som skiller frimerkene etter vannmerkene, skaper dette naturligvis noen forvirring.

Ungarns nyeste vannmerke er antakelig brukt første gang på de såkalte Stalinmerker, som ble utgitt 29. oktober 1937, til ære for den russiske revolusjon, 20 år tidligere. I hvert fall kan jeg ikke se at det opptrer på tidligere frimerker. Fødselen har foregått i dølgsmål. Jeg har hittil ikke fått melding fra Ungarn om at nytt vannmerke er tatt i bruk, og har heller ikke sett det omtalt i noe tidsskrift.

Det nye ungarske vannmerke, *vannmerke nr. 11*, består av et ganske enkelt våpenskjold, delt i to halvdelar ved en vertikal linje, og de to halvdelene er igjen delt opp på venstre siden av noen horisontale linjer, og på høyre halvdel ses et dobbelt kors, så vidt jeg kan se. Det er ikke så lett å tegne opp et vannmerke direkte fra baksiden av et frimerke. Vanskeligheten økes ved at frimerkepapiret tilsynelatende er av dårligere kvalitet enn tidligere, og når merket legges i bensen, vil vannmerkelinejene utviskes eller flyte mer eller mindre ut. Men det ser omtrent slik ut:

altså en noe forenklet og fri gjengivelse av det ungarske riksvåpen. Vannmerket forekommer på arket i to stillinger: En vertikal rad med over hverandre stående skjold og med spissen nedover veksler til begge sider med en ny vertikal rad med skjold, men med spissen oppover, altså vannmerket på hodet. — Antakelig vil de nye kataloger som snart utkommer, også ta med det nye vannmerket.

Jeg har ovenfor omtalt vannmerkene nr. 8, 9 og 10. Interesserte vises til Zumstein 1948 side 928, eller til AFA 1947. I AFA er imidlertid nummerne: 7, 8 og 9.

Så vidt jeg ser er alle merker etter Stalin-merkene utkommet med det nye vannmerket.

*Å samle er intet mål i seg selv, —
men det å lære av samlingen!*

NORDNORSKE POSTHISTORISKE BLAD

Av båtposttidens saga. — Av postmester E. B. Eriksen.

Et tilbakeblikk.

Før 1663 var det gått post til forskjellige tider til Nord-Norge til embetsmennene når det var påkrevd. Mange underretninger om dette foreligger vel neppe, men ett tilfelle kan iallfall nevnes, da postfører Anders Laursen Rudske kvitterte for postens mottakelse 8. oktober 1659 hos lensherre Preben von Ahnen i Bodø. Denne post skulle han føre videre nordover. Blant posten var det brev til fogden og sorenskriveren i Lofoten og Vesterålen, disse skulle leveres på Steigen, og derfra videre befordres, samt brev til sorenskriveren på Andenes, hvis post skulle leveres på Berg i Trondenes.

Disse poster var sannsynligvis utelukkende embetsposter som ble sendt av lensherren eller en annen høy sivil eller militær myndighet med spesielle ekspresser. Også senere, etter at offisiell post var opprettet, gikk det ekstraekspresser når en viktig beskjed skulle sendes embetsmennene.

Men bestemmelsene om to ganger årlig post til Nord-Norge var sikkert iallfall de første 40—50 år og kanskje også senere en papirbestemmelse. Neppe alle poster var gått oppover og sikkert ikke alle fram til Vardøhus. Ennå er det et gammelt sagn i Finnmark fra 1700-årene, som forteller at kommandanten på Vardøhus fikk sin post ved nyttårstider, og da hadde den vært et år undervegs fra København. Dette er meget trolig. I 1680-årene var det ingen amtmann i Finnmark, og i den tid var det kanskje ingen post dit i det hele tatt. Den post som kom til handelsfaktorene i Finnmark ble sikkert sendt med monopolets skip, og iallfall i det nevnte tidsrom fikk vel neppe noen andre brev, da Finnmark var bortforpaktet for 200 rdl. året til bergenske kjøpmenn. De skaltet og valtet som de ville, og Finnmark besørget de «administrert» ved magistraten i Bergen.

Det sannsynlige har vel vært at posten ikke gikk lenger enn til Ervik eller til Alta.

Det er tidligere nevnt den tid som postbåten i alminnelighet brukte på en tur. Den hurtigste reise i båtpostens historie

ble utført av ekspresen Peder Rasmussen, som gikk med ekstrapost fra Terråk 10. juli 1805 til Altengård og var tilbake igjen 17. august, tur og retur 5 uker og 3 dager. Han må da sikkert ha vært begunstiget av særlig godt vær.

Var klagen over postens sendrektige gang mange, så var også de farer og lidelser utallige som de som skulle føre posten måtte døye.

Som nevnt var det jo bestandig ekspresene og deres handel som fikk skylden, selv postmester Alstrup klaget over det. I hele denne periode er det stadig innberetninger fra embetsmenn som på reiser lå værfast 8—14 dager på et sted når langvarige stormer raste. Og meget tyder også på at været i det 18. århundre og en stor del av forrige århundre har vært meget dårlig, med utallige og langvarige uværsperioder. De embetsmenn som ikke hadde vært ute i slike lange sjøreiser, forsto ikke de vansker ekspresene hadde den lange veg. Den handel de drev kunne vel neppe sinke posten i noen nevneverdig grad selv om den nok bidro litt til det. Og når de da kom fram til et stoppested, var det nokså rimelig at de hvilte ordentlig ut etter strabasene.

Poståpner, prost Schytte i Bodø tok helt avstand fra disse beskyldninger mot ekspresene. I brev til postmester Alstrup datert 21. mars 1802 skrev han om den post, som kom til Bodø kort tid i forvegen uten ekspresse. Ekspresen på nordgående, Jon Rønning, var nemlig i nærheten av Vevelstad kommet ut for et uhell, idet en slede veltet over ham, så han ble alvorlig forslått og var syk lenge etterpå. I Vevelstad kunne ingen ekspresse oppdrives, men prosten fikk da endelig fatt på en så posten kunne fortsette nordover. Det kom da klager over at posten hadde vært urimelig lenge undervegs, og i den anledning skrev han videre i samme brev:

«Jens Hartvigsen er for sin Erfarenhed og Duelighed her i Egnen vel renommeret Søemand, der som Fisker har gjort mange Reiser til Finmarken, havde ingen Kram med sig ved hvis Udhøkring han kunde

forsinke Reisen. Hans Fordeel udfordre da at tilendebringe Reisen saa hastig som muligt for at naa Farten til Bergen, og han hastet alt han har kunnet endog med Livs Fare og Helbredds Skade, men har dog ikke kunnet gjøre Reisen fra Bodø til Talvig og tilbake paa kortere Tid end 12 Uger. Et Beviis paa at det er ikke den Handel som Post-Ekspresserne udraabes for at drive, der forsinker deres Reise, men deels Veiret, det har i hele denne Høst og Vinter været overordentligen ustadigt og stormende, deels Føret.»

Og at ekspressene og postførerne tok sin stilling meget alvorlig og var pliktoppfyllende til det ytterste, viser notatene i en oppbevart dagbok ført av postfører Benjamin Olsen i slutten av 1840-årene. Det er sider fylt av storm og uvær, sjelden en notat om godvær. Han førte posten om vinteren mellom Grøtøy og Vågan over Vestfjorden. Her skal gjengis en tur:

«Den 21. Februar 1847 var der en rasende Storm af syd og svær Sjøgang, saa vi laa og betragtet Veiret indtil Kl. 1 Em. Da udgikk vi med Posten fra Løvøen og ankom til Skraaven Kl. 4½ Em. Veiret skyet og Vinden sydost og Storm og en svær Sjøgang. Den samme Dag har Dampen ligget over i Skraaven.»

Det er sikkert med en viss stolthet at han har notert at han i sin otring og med 3 mann har seilt over fjorden i slikt et vær og så finner dampskipet liggende værfast. De kunne seile disse karer, og gjaldt det å komme først fram selv i det voldsomste uvær, kunne nok spenningen ta dem slik at livet kom i annen rekke.

Men at ekspressene og skyssfolkene tok det rolig, når det passet dem, var vel heller ikke noe å si på. Lønningene var jo mildest talt mindre enn slette, hvis det overhodet — iallfall til 1814 — skal tales om lønninger for dette uendelige slit, og de skulle iallfall ikke oppfordre noen til å forhaste seg særlig. Men en ting må aldri glemmes: I hele båtposttiden til dampskipsfarten var kommet ordentlig i gang, var ekspressene kulturbærere og nyhetsspredere, en slags levende aviser, som hadde med seg alt av nytt til de tynt befolkede steder oppover kysten. På hvert sted de kom til, måtte de da fortelle alt de visste til den befolkning som hverken kunne lese eller skrive, men som sikkert

like fullt hungret etter nytt fra den store verden. Og med den enestående gjestfrihet i Nord-Norge var det rimelig at de ble godt bevertet når de kom til et sted, og da måtte bli en tid og hvile ut. Gjestfrihetene krevde at gjesten ikke måtte vise at han hadde det altfor travelt, det var tegn på at han ikke likte seg hos vertsfolket. Den musikalske eksprese med sin fiolin var sikkert uhyre populær, som i tillegg til de nyheter han hadde også skapte så megen glede med sin musikk. Ubevisst hadde de fått en meget stor og krevende kulturoppgave, og den har de også skilt seg meget godt av med i den lange tidsperiode som i Nord-Norge heter båtposttiden.

I hele denne tid er bare et eneste postrøveri omtalt, nemlig mellom Karesuando og Alta i juni 1831. Ekspressene kunne jo ofte ha store pengesummer med seg, og de lange avstander mellom folk kunne jo ha vært fristende til et forsøk.

Men utallige var de ulykker som i denne tid overgikk postførerne, og kirkebøkene har her meget å fortelle om tragiske forlis og elendighet. Av postforlis skal her nevnes at båtposten forliste 1803, 1822, 1824 og 1840 i Vestfjorden, alle mann omkom, men posten ble reddet. 26. november 1855 forliste båtposten fra Øksfjord til Hasvik, og 3 mann omkom. De etterlatte satt igjen i ytterst små kår. Postføreren i ruten Gjesvær—Skarsvåg omkom i april 1861. I april 1864 omkom poståpneren på Ingøy.

Mange av disse forlis hadde staten ved sitt spareri sikkert stor skyld i. Det var i lange tider kun gitt bevilgning til 2—3 mann i seksåret båt, og disse små båter kunne jo umulig greie seg på de utsatte havstrekninger i voldsomt uvær. Protestene var jo mange, men bare sjelden lyktes det å få bevilgning til vinteråtringer, som krevde 3—4 mann, men som også var uendelig sikrere om vinteren. I en liten bygd kunne det hende at de beste folk omkom. Det ble merket hardt for de etterlevende, når alle mennene ble borte. Men også fjellposten hadde sine mange og store tragedier. Mest kjent er historien om postfører Lasse Lassesen, som i en forferdelig snøstorm i januar 1783 på fjellet mellom Vardø og Kiberg ble liggende i snøen i mange dager og forfrøs seg slik at føttene måtte tas av ved ankene, da han kom til Vadsø. Den

eneste lege i Finnmark oppholdt seg tilfeldigvis i Vadsø da. Som takk for vel utført arbeid fikk Lassesen en tid senere av postkassen 20 rdl. året i pensjon. Stedet hvor han ble overliggende, heter siden Lassebakken.

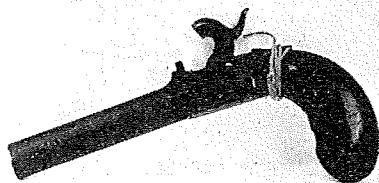
Postfører Thomas Erichsen hadde en skrekkelig tur over fjellet fra Alta til Vardø i desember 1806. I det forferdelige vær frøs to av postførerene ihjel. Den ene da han skulle tilbake etter å ha fulgt ekspresen austover fjellet fra Vestertana til Seida, og den annen på retur fra Vestertana til Laksefjord. De som omkom var søsken, gutt og pike. De øvrige oppholdt seg to dager og en natt på fjellet inne i snøfonnene før det ble så pass vær at de kunne komme videre.

Også ulven var jo en plage i denne ruten, og postførerene hadde mange leie historier med dem, især i de store ulveår. Verst var det på strekningen Karasjok—Polmak—Vadsø. Som våpen brukte en del av dem flintebørser og noe senere — ved midten av forrige århundre — brukte de også små, grovkalibrete pistoler. Disse reddet nok livet for mange av postførerene i årenes løp.

I 1869 omkom postføreren i postruten på Senja, idet han druknet i Lysbotnvannet da han var på hjemtur.

Den innsats disse pionerer i postfarten, kulturbærere og nyhetsspredere, utførte

gjennom et langt tidsrom, bør aldri glemmes. Mange av dem slo seg også ned nordpå som gjestgivere eller gårdbrukere, når de ble eldre. Men den kulturelle ut-

Grovkalibret pistol fra midten av forrige århundre.

vikling i denne tid hadde nok disse dårlig lønnete ekspresser for en stor del æren av. Når tidene retter seg, har de postale myndigheter her en vakker oppgave: Å hedre deres minne, f. eks. ved et bokverk, en liten frimerkeserie eller på annen måte. Disse slitets menn fortjener fullt ut den hyllest dikterpresten har gitt den nordnorske befolkning:

*«Vær hilset, I Nordlands bebyggende Mænd,
Fra Værten i Huset til trællende Svend,
Vær hilset, I kofteklæd' Bønder,
Ja, samtlig' saavel ud til Fjære som Fjeld.»*

(Slutt.)

TIL ALLE KLUBBSTYRER

Herr redaktør!

Var det mulig en gang imellom å få innrykket i Tidsskriftet navn og adresse på salgslederne i de forskjellige klubber? Hva skal nå det tjene til, kan en spørre. Saken er at når en klubb har overskudd på hefter til sirkulasjon, eller det er hefter som lite eller intet er solgt i, så hender det at salgslederen sender heftene til en annen klubb, og på den måten hjelper klubbene hverandre. Hvis en ikke kjenner salgslederen i den klubben en ønsker å sende hefter til, er en henvist til å sende dem til formannen i vedkommende klubb, og det er jo forsåvidt vel og bra — heftene kommer nok i de riktige hender til slutt. Men det kan ofte ta lang tid. Formann og salg-

leder kan ha sitt bosted langt fra hverandre, og så blir det ofte til at heftene blir overlevert i rette hender på et møte. Er det lenge mellom møtene, f. eks. 4 uker, kan det ta lang tid før heftene kommer i sirkulasjon. Dette er uheldig, da ingen ønsker å ha sine hefter altfor lenge ute.

Dette er en erfaring jeg har gjort, og det skulle undre meg om ikke andre salgsledere har erfart noe liknende. Det skulle være mulig å etterkomme ovenstående ønske. Ved valg av ny salgsleder i en klubb, sender klubben straks inn navn og adresse på den nyvalgte, og listen kan da alltid være å jour.

Thorleif R. Westby,
p. t. salgsleder i Fredrikstad Fil.klubb.

*Philately Is International!
Make friends — and keep them!*

*Filatelistene skal kunne språk. —
Språkkunnskap gir forståelse.*

nyheter

Ved Tor Joh. M. Holtan.

Frim.-originaler vesentlig ved Anton Holmboe.

ANDORRA:

Nye verdier i anledning av portoforandringer — 4, 6, 12, 18 og 20 fr., samt 7 nye portomerker.

BULGARIA:

Serien av kjente forfattere og diktere fortsetter. Nå med C. Smirnsky, 4 og 16 l.

DANMARK:

21/10 utsendes tredje verdi i den nye kongeserien — 25 øre.

ENGLAND:

£ 1 brun i samme type som 10/— 1937/39.

FINNLAND:

2/10: 7 mk. brunlilla og 12 mk. grønnblå i anledning av 300-årsminnet for biskop Mikael Agri-colas oversettelse av Bibelen til finsk.

15/10: Suomenlinnas (Sveaborgs) 200-årsjubileum — 12 mk. grønn.

FRANKRIKE:

FN's hovedforsamling i Paris hedres med 12 og 18 fr. merker med 2 motiver fra Palais de Chaillot, hvor forsamlingen holdes.

Enn videre er kommet et nytt 12 fr. merke karmin med bilde av demningen ved Genissiat.

HELLAS:

Selers-serien, 1 000 dr.

ISLAND:

10 kr. Karlsefni foreligger nå også i tagging 11½.

ITALIA:

Årets luftpostserie er forøket med et merke i verdien 1000 l.

LIECHTENSTEIN:

Som øverste verdi i luftpostserien kom nå merket 10 fr., med bilde av sagnfiguren Ikaros.

POLEN:

Nytt merke med tilleggsverdi til fordel for

Warszawas gjenoppbygning, oppl. 4 mill. — 15 + 5 zl.

Dessuten et merke, 18 zl. blå, til den européiske jernbane-timeplanskonferanse.

ROMANIA:

Den demokratiske presses kongress — 5 + 5, 10 + 10 og 15 + 15 l., tagget og utagget, opplag 25 000 av hver sort, samt 10 l. i opplag 2 mill.

SOVJETSAMVELDET:

Leningrad — 15, 30 og 60 kop.

Ny 5-årsplan — 2 stk. à 30 kop., 45, 50, 2 stk. à 60 kop., 1 rublj.

25 års folkeopplysning — 30 og 60 kop.

Flåtens dag — 30 og 60 kop.

Flyvåpnets dag — 30 kop. og 1 rublj.

29-årsdag for Samveldet — 30 og 60 kop., 1 rublj.

SPANIA:

50 c. rosalilla, ny avbildning av general Franco.

SVEITS:

Farge-endringer av luftpostmerkene — 30 rp. grønnligblå og 40 rp. blå.

Farge-endringer og nytt overtrykk — 5, 10, 20, 25, 30 og 40 rp. BUREAU INTERNATIONAL D'ÉDUCATION.

TSJEKKOSLOVAKIA:

Det planlegges utsendelse av et merke på 3 kr., som symboliserer det tsjekkiske folks skapende kraft, samt en blokk til 1000 h. til minne om 30-årsdagen for det første tsjekkiske frimerke.

Blokken selges bare på bestilling.

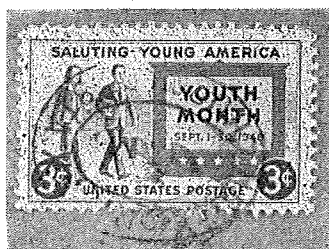
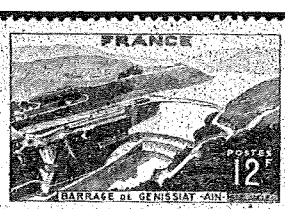
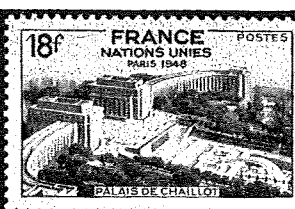
President Benesj-minnesmerke, — 8 kr. svart— hvitt.

TYRKIA:

25 års republikk — 15, 20 og 40 k., 1 l.

UNGARN:

Til finansiering av gjenoppbyggingen av Lenkebroen i Budapest sendes ut en ny luftpostblokk til verdi 3 + 18 ft. med bilde av broen. Opplag 25 000.

Oversjø:

AUSTRALIA:

2½ d til minne om Sir Ferd. Mueller, botaniker og geograf.

CANADA:

4 c blå, til minne om 100-årsdagen for den første kanadiske regjering.

2½ d, til minne om Sir Ferd. Mueller, botaniker

PAKISTAN:

Definitiv utgave på 20 verdier, med landskaper og symbolske motiver.

SAMBANDSSTATENE:

21/9 — 3 c gul Gold Star Mothers, til ære for de mødre som mistet en sønn i krigen.

22/9 — 3 c lilla, til 100-årsminnet om opprettelsen av Fort Kearny, som dengang var sivilisasjonens utpost i forsvaret.

Vi avbilder dessuten de i forrige nr. nevnte merker, «Saluting Young America» og «Friendship USA—Canada».

Meddelelser fra FORBUNDET

Nr. 5/1948.

Suspensjon.

I henhold til lovenes paragraf 4, 3 er *Haugesunds Filatelistklubb*, Haugesund, *suspendert*, hvilket de øvrige forbunds-klubber herved gjøres oppmerksom på.

Bergen, 6. oktober 1948.

NORSK FILATELISTFORBUND

F. Walter-Johannesen.
President.

Nr. 6/1948.

Landsmøtet 1949.

Idet en refererer til meddelelse nr. 1, 1948 meddeles herved at Landsmøtet i 1949 i henhold til styrets avgjørelse er henlagt til *Bergen*, med *Bergens Filatelist-Klub* som arrangør.

Bergen, 6. oktober 1948.

NORSK FILATELISTFORBUND

F. Walter-Johannesen.
President.

Nr. 7/1948.

Forbundsstyrets sammensetning.

I henhold til anmodning fra hr. o.r.sakfører Perleff, Trondheim, og i overensstemmelse med beslutning fattet av Nordenfjeldske Filatelistforening, Trondheim, er herr Perleff løst fra sin stilling som medlem av Forbundets styre og erstattet av den personlige varamann, herr kjøpmann John Brækstad, Trondheim.

Bergen, 6. oktober 1948.

NORSK FILATELISTFORBUND

F. Walter-Johannesen.
President.

Ny norsk provisorie.

Ifølge elskverdig meddelelse fra Norges Røde Kors skal det 1. desember 1948 komme ut et nytt provisorisk frimerke, nemlig det «gamle» 20 + 10 øre Røde Kors-merket overtrykt 25 + 5. Restopp-laget dreier seg om 2 millioner. Det blir ingen spesiell førstedagsstempling.

*

News from Norway.

New Norwegian overprint. On the 1st of December this year the remainder of the earlier 20 + 10 øre Norwegian Red Cross stamps will be issued anew, surcharged 25 + 5 øre. No special first day cancellation.

TIDSSKRIFTET GRATIS?

Konkurranse.

Enhver som sender inn liste på minst 5 nye abonnenter og kr. 8.— pr. abonnent, vil få Norsk Filatelistisk Tidsskrift gratis for 1949.

Gå i gang straks, så listen er komplett i god tid før nyttår!

Send den snarest til

Forretningsføreren.

EKSTRA-INNTEKT

til klubbkassene!

Annonser er også godt stoff i vårt tidsskrift, sier en av våre lesere.

Vi har besluttet å ta oss dette ad notam og vil prøve å gi våre lesere større anledning til å være med på å gjennomføre dette. —

Annonseprisen for samlerannonser er nå satt til 75 øre pr. linje, minimum kr. 4.— pr. gang.

Dessuten vil vi — forsøksvis — innrømme alle klubber en ekstrarabatt på 20 % på alle annonser — uansett størrelse — som innsendes gjennom klubbene!

Klubbstyrer! Oppnevner deres «akkvisitør» — og tjen penger til klubbkassen! Gå i gang straks! Nå er tiden inne.

Forretningsføreren.

Postverket og flyet.

Den som var så fornuftig å besøke Norsk Aero Klubbs utstilling på Kontraskjæret i Oslo i tiden 9.—23. september i år, hadde all grunn til å beundre og glede seg over Postverkets stand der. — Besøket der var da også meget livlig, særlig fra den mannlige ungdoms side. Her hadde nemlig Postverket på en både instruktiv og overbevisende måte vist sin befatning og forbindelse med flyet, — i en rekke fotografier i stort format, i karter og tabelloppstillinger samt i flymodeller var det fortalt om hvordan flyet — fra dets spede ungdomsår med, en skulle nesten sagt prustende og harkende en-motors spurver i 1920, og til dets fint spinnende fire-motors falker i dag — i stadig større grad er blitt tatt i Postverkets tjeneste gjennom et intimt og godt samarbeid. Til å begynne med var rutene naturligvis bare innenlandske, og de ble ikke opprettholdt lenge, da heller ikke publikums tilslutning til den nye forsendelsesmåten var særlig imponerende. Men både tilliten og behovet kom etter hvert, og det er ganske opplysende bare å referere disse talene — uten kommentarer for øvrig:

	Fløyet postmengde:	Postverkets flyfraktutgifter:
1920	ca. 120 kg	kr. 65 000.—
1947	ca. 300 000 »	kr. 3 400 000.—

Postverkets stand var også særlig fengslende fordi den ikke hadde glemt den rent filatelistiske siden av saken. På standen ble nemlig vist i helark frimerker med fly som eneste eller delvise motiv, videre en ganske nett og rikholdig samling av norske luftpostbrev, samtlige norske luftpostetiketter, foruten at denne flyutstillingen hadde sitt eget postkontor som stemplet postlagte brevsaker med det spesialstempel som gjengis over denne omtale. Som et kuriosum nevnes at Postverket også

*En filatelist er Postverkets venn, —
og følger dets bestemmelser.*

hadde satt opp den postkassen som ble brukt av de norske militære flygere som trente i leiren «Little Norway» i Canada under krigen. Denne kassen var naturligvis gjenstand for atskillig oppmerksomhet. Endelig deltes ut til hver besøkende i stand'en en meget leseverdig og godt sammensatt brosjyre, som fortalte at det norske Postverk har fulgt med både i flyets og tidens utvikling og faktisk satt meget inn på å «bringe et budskap til Garcia», som jeg gjerne vil uttrykke det. Brosjyren, som er kalt «Flyet i Postverkets tjeneste», inneholder gode fotografier av de fleste flytyper som har fraktet luftpost i de passerte 28 år, dessuten avbildninger av en god del av de gummiavstemplinger som posten ble stemplet med og som vi kjenner fra vår Norges-katalog, pluss et par til.

Postverket har all ære av sitt gode tiltak på utstillingen og fortjener også anerkjennelse for den utmerkete brosjyren, som vi tør anbefale. Det som imidlertid Postverket naturligvis er mest interessert i, er at publikum viser sin positive interesse for luftpostvegen, bl. a. ved å hjelpe til at samarbeidet går mest mulig knirkefritt og alle bestemmelser overholdes. NFT's redaktør antar at han uttrykker også Postverkets, flyselskapenes, publikums og filatelistenes ønske når han ønsker fortsatt *Happy landings*.

Til slutt vil redaktøren gjerne takke bestyrer *E. Tommelstad*, Postmuseet, som alltid elskverdig har gitt meg opplysninger i denne sak, og som stilte billedmaterie til disposisjon. (Beklagelig nok kunne dette av tekniske grunner ikke brukes.)

VÅRT TIDSSKRIFT

Gjelder det noe *redaksjonelt* eller innsendelse av *stoff*, husk da at De sender det til *redaktøren*, adresse *Ekebergvn. 23, Oslo 50*, men

gjelder det *abonnement* og *annonsetegning*, så skal det sendes til forretningsføreren, *F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen*.

Svarporto bes alltid vedlagt ved fore-spørsler!

Klisjeer til utlån

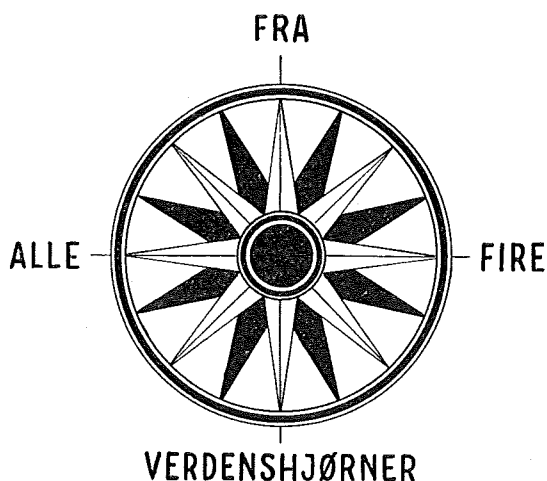
(leie).

Vårt klisjéarkiv begynner etterhånden å bli ganske omfattende og rikholdig, og redaktøren holder på å lage et oversiktlig kartoteksystem over alle de hundrer av klisjeer som Tidsskriftet nå eier. — Imidlertid representerer klisjeene ganske mange penger, — og vi vil nødigg at det skal være død kapital. Derfor henledes alle klubbstyrers og hver enkelt abonnents og medlems oppmerksomhet på at klisjeene ved behov og på anmodning gjerne utlånes for kortere tid mot en rimelig leie. Leien vil bli stipulert i forhold til klisjeens innkjøpspris, og vil variere fra kr. 3.00 til kr. 12.00 pr. klisjé pr. gang. Til sammenlikning nevnes at innkjøpspris for en liten (minimums-) merkeklisjé for tiden ligger på ca. 13 kroner.

Dessverre vil det falle altfor kostbart å trykke noen katalog over det som has i dag, men redaktøren svarer på enhver forespørsel (når returporto vedlegges!). Det kan her opplyses at arkivet naturligvis først og fremst består av frimerkeklisjeer, men det har også atskillige portrettklisjeer av mer og mindre kjente norske og utenlandske «størrelser» innen filateli og postverk osv., foruten detaljtegninger, typer, plater, helsaker og annet. Norge er naturligvis *meget* godt representert.

Alle *forespørsler* rettes til *redaktøren*. Oppgjør for leie av klisjeene blir å sende til forretningsføreren, F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen.

Tenk Dem altså om og bestill ikke unødigg klisjeer som Tidsskriftet skulle kunne låne Dem!

I Frankrike går stridens bølger høyt igjen mellom postverket og samlerne. Og stridens eple er et 3 rupee-flypostmerke fra Fransk India. Denne franske koloni sendte for en tid siden ut en serie med bilder av berømte bygninger og kunstverk derfra. På 3 rupee-merket ser vi også en pagode. Nå viser det seg uheldigvis at denne pagoden ikke ligger i Fransk India, men i det frie India, og på grunn av protester derfra ble merket i all stillhet trukket tilbake. Nå søker handlerne og samlerne å påvirke postverket til å selge dette merke en kort tid til pålydende, idet de hevder at Frankrike neppe vil risikere krig med India, selv om den annekterte pagode kommer inn i samlernes album under Fransk India. *TH.*

*

— *A de filatelistene!* — Ifølge dagspressen av 19. september gikk en norsk filatelist amok i en frimerkehandel i Göteborg, skjøt innehaveren, såret en kunde og la så på sprang, men ble etterfulgt. Han gjorde imidlertid ende på seg selv også, før han ble innhentet, og døde på vegen til sykehuset. Stakkars ulykkelige eller desperate vesen! — Men at et menneske i desperasjon eller sinnsforvirring begår mord og selvmord, skulle vel ikke legges på filateliens skulder; dens styrke er jo nettopp nerveavspenning.

*

I tiden 25. september til 10. oktober 1948 hadde «Erster Österreichischer Arbeiter Briefmarkensammler-Verein» en utstilling i Wien 1, som ble kalt ARPHILA. Den ble holdt i Wiener Messepalast, og ble naturligvis begunstiget med et spesialstempel, som bare ble brukt på utstillingens eget postkontor. Stemplets tekst var, foruten det uhorveligg lange klubbnavnet litt forkortet, — også: *Philatelie völkerverbindend.* — Ja, måtte den bare bli det i enda større grad!

Beriktigelser.

I artiklen Finska fältposten i N.F.T. nr. 9, 1948, side 197, siste linje står *motti'n*. Dette er en beklagelig feil, idet der skulle stått *korsu'n*, som betyr felt-jordhule, mens motti er en omringet militær enkelt-avdeling.

I samme nr., side 218, står som underskrift under øverste figur: Imaba-diplo-met. Dette er en feiltakelse for et hilsningskort fra den sveitsiske nasjonal-komité.

Telegrafverket

ber red. å beriktige det i vårt tidsskrifts nr. 7/8, side 158 uttalte, at det gir underskudd. Tvert imot, det er en ren gullgrube for Staten, med svære drifts-overskudd, for budsjettårene 1945/46, 1946/47 og 1947/48 henholdsvis 7, 5,9 og 9.5 millioner kroner. Redaktøren beklager sin lettferdige omgang med sannheten, feilen skyldes dog misforståelser. Imidler-tid kan han ikke dy seg for å komme med følgende nesevise bemerkning: Hvor er så berettigelsen i at det offentlige overveier å legge på alle telefonavgifter?

Commentaries upon «Catalogue» etc.

Nous accusons bonne reception de votre ouvrage sur les timbres de Norvège, dont nous vous félicitons pour la bienfaisance et l'étude de vos timbres. C'est à notre connaissance le 1er ouvrage qui traite de ce sujet si passionnant. Nous vous remercions tres sincèrement.

Club Philatélique et Aerpostal de Genève.

We greatly appreciate your kind action in sending to us a copy of your new Norwegian Catalogue printed in English. We should like to congratulate you on the production and quality of this work, which will be most acceptable for our reference library.

Whitfield King & Co., Ipswich.

Vær nøye på alle frimerkers kvalitet,
hva enten de er billige eller kostbare.

BOKER og Tidsskrifter

Editors of philatelic works are requested to kindly send review copies to the following address:

Livres pour compte rendu, journaux etc. doivent être adressés à:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT
Rikebergvn. 23, Oslo 50.

Skandia — Katalog over de skandinaviske frimærker. Politikens Forlag, København. 196 sider — d. kr. 3.75.

Den københavnske storavis Politiken har lenge vist filatelen og frimerkesamlingen sin spesielle interesse ved sin daglige frimerkespalte. Nå slår den et nytt slag for vår hobby ved sin *Skandia*-katalog, som skiller seg merkbart ut fra de andre danske kataloger som utgis nå. Ved korte historiske og posthistoriske opplysninger, karter over de forskjellige postområder og ved omtale av de forskjellige merkers eller seriers tilblivelseshistorie søker den å popularisere hobbyen og gir dermed samlerne en mengde nyttig og interessant viten, som de mer nøkterne handlerkataloger ikke kan gi plass for. På den annen side er det ingen spesialkatalog som kan skremme vekk de alminnelige samlere, idet den bare tar med de aller mest kjente og populære varianter og platefeil.

Oppstillingen er grei og oversiktlig og følger stort sett de vanlige katalogers. De danske tofargete øremerker er spesielt detaljert oppsatt med sine mange fargevarianter, og her kan kanskje begynneren bli litt betenkt. Færøerne er skilt ut som eget postområde og har bl. a. avbildning av frankostemplet som ble brukt under frimerkekrisen på øyene 1940/41.

En katalogredaktør bør være helt objektiv og refererende ved omtalen av hver serie, så selv om han synes at Christian

X-jubileumsmerkene fra Island 1937 er stygge, bør dette ikke på noen måte komme fram i seriens overskrift.

Norge er bra behandlet og gir f. eks. sterkt forstørrete gjengivelser av våre forskjellige posthorntyper, som så ofte volder utenlandske samlere vansker.

I neste utgave kan katalogen kanskje få med litt mer om de gjengse forfalskninger samlerne støter bort i, helst med klisjégjengivelser.

Da prisene også synes sunne, kan man bare ønske denne nye katalog, som gir de alminnelige samlere atskillig mer viten om frimerkene enn den vanlige oppramsing av verdi, farge, pris for ustemplet og stemplet osv., velkommen på det danske katalogmarked.

TH.

Viking Nordenskatolog 1949. E. W. Larssons Frimærkshandel, Stockholm. 72 sider — sv. kr. 2.85.

En kortfattet, enkel Skandinavia-katalog, trykkteknisk godt oppsatt, med de svenske markedspriser. For de omstridte Kong Haakon- og Dronning Maud-serier kan nevnes at 1910-utgaven står i pari, kr. 5.—, 1918 i kr. 4.50 og 1937/38-serien i kr. 5.—, samt Dronning Maud-serien i kr. 0.85. Da innkjøpsprisen gjerne er ca. 2/3 av katalogpris, ser man raskt hva en's frimerker kan utbringe i Sverige.

TH.

Finlands stämpelmärken. 1866-års Emission. En orienterande översikt av Jarl Pettersson, överstelöjtnant i. a. 37 sider. 20,5 x 29 cm.

Den 28. sept. 1948 utkom ovannämnda publikation i 40 duplicerade exemplar. Härmed har vår knappa stämpelmärken berörande litteratur fått ett mycket värdefullt tillskott, för vilket dess utgivare är värd stort tack. Detta särskilt då det här är fråga om den svåraste och mest mångskiftande emissionen av våra stämpelmärken, vilken var planerad att behandlas sist av alla.

Författaren har till sitt förfogande haft ett relativt rikligt material, särskilt pennämen även mark-valörer, vilken omständighet till en del har underlättat forskningsarbetet. Det är en stor fördel, att författaren är en erfaren filatelist och kännare av gamla finska frimärken: ögat har genast vänt sig vid att uppfatta de

drag som frimärkena från åren 1860—66—80 ha gemensamma med stämpelmärkena. Bland dessa äro kanske den säregna tandningen, papperets likhet, det genomskinliga limmet och trycksättet med de tomma mellanrummen de mest karaktéristiska.

Det är rentav ägnat att väcka förvåning och beundran, att författaren på mycket kort tid förmått lösa eller åtminstone kasta ljus över många svåra problem och antaganden och sålunda med tanke på fortsatta forskningar bringa dem på rätt spår.

Säkert är detta arbete ägnat att intressera allt flera för samlandet och utforskandet av de finska stämpelmärkena, vilka äro så nära förbundna med motsvarande frimärksemissionerna.

Publikationens pris är sv. kr. 6.— (i obeg. frimärken) (för Finlands Stämpelmärkssamlareförenings medlemmar 5.—) och är att få hos undertecknad.

E. A. Hellman,
Helsingfors, Annegt. 27.

Priskatalog över Sveriges Frimärken 1949. Utgitt av Sveriges Filatelist-Förening. Stockholm 1948. 160 sider, ill. 12 x 17 cm. Pris sv. kr. 2.50.

Denne pålitelige priskatalog — en verdsettingskatalog i likhet med Norges-katalogen — er nå utgitt i nytt opplag og opptrer en god del endret og forbedret, bl. a. er nytrykk satt umiddelbart i tilslutning til originalutgavene, antallet varianter er utvidet, numrene fra den første håndboken er her også tatt med i parentes under de nye nummer, og ellers har det vært foretatt en del gunstige flytninger, foruten at det er satt inn små åpne kvadrater hved hvert merke, hvor samlerne kan antegne om de har merket eller ei. Dessuten er det diverse prisendringer, særlig for eldre svenske merker, som igjen har steget en del. Det er alt i alt en aldeles utmerket katalog, pent trykt, med meget gode illustrasjoner og ellers alle detaljerte opplysninger som en general- eller spesial-samler overhodet kan ønske, det hele klart og oversiktlig ordnet. Den anbefales på det beste.

H. D.-H.

*Ærlighet varer lengst, —
også i filatelen!*

AFA Frimærkecatalog 1949. Europæiske Lande. Aarhus Frimærkehandel. Aarhus 1948. 704 sider, ca. 8000 ill. 14.2 x 20.5 cm. Pris d. kr. 10.—.

AFA-Europakatalogen er nå snart en komplett generalkatalog for Europa. Denne respektable katalog trenger ingen særlig introduksjon. Den er som generalkatalog bra og nyttig, med en fabelaktig ajourført nyhetstjeneste, litt høye, men dog riktige priser og en enestående rikdom på avbildninger. Den vil være en meget god og nyttig katalog for alle i den daglige byttehandel og som mancolistekatalog, og den har også sitt meget store klientell i Norden nå, særlig i Danmark og Norge. Rent typografisk er den svært oversiktlig og klar, men både trykkeri og binderi skulle ha gjort litt bedre arbeid. Men dens økonomiske ramme har formodentlig vært ganske imponerende. AFA-katalogen er så å jour at den har med ennå ikke utkomne utgaver. — Det er beundringsverdig av forlaget å ta dette løftet. AFA er en godt likt gammel kjenning nå, Nordens Zumstein-katalog, som gjerne anbefales.

H. D.-H.

HELSAKSAMLING

har aldri vært særlig populært her i landet, men for interesserte kan nevnes at også denne samlergren har sitt tidsskrift, *L'Entier Postal*, som bl. a. er organ for de respektive forbund i Frankrike, Belgia og Holland.

TH.

Mot høyere verdier?

Et tilsv.

Som frimerkesamler kan jeg ikke være helt enig i herr Warendorphs innlegg om at det bør utgis både 10 og 20 kroners merker. Den avbildete frankering og de verdiforsendelser han nevner må sikkert være noe særsynt.

I flere år har jeg regelmessig bestilt og fått meg tilsendt 2 kg postklipp fra Postverket, men jeg har hittil ikke fått et eneste 5 kroners merke av 1937-serien eller med V-overtrykk. Det eneste jeg har funnet i alle disse pakkene, er 3 stk. 5 kroner løvetype av 1940. På forsendelsene står «Usortert», men kanskje dette ikke er ganske riktig.

For meg som samler synes etter dette maksimalverdien 5 kroner å være høy nok. Det skader

ingen med en enkelt sending som den avbildete, tvert imot, jeg ville være overlykkelig hvis jeg kunne få en konvolutt eller annet med så mange 5 kroners merker. 10 og 20 kroners-merkene ville bare enkelte samlere kunne komme i besittelse av, og vi får vel heller håpe at portoen igjen kan bli satt noe ned. Den tynger svært for en alminnelig samler som har en del forbindelser utenlands.

Einar Andersen,
Saggrenna pr. Kongsberg.

Postdiligence for én dag.

Begivenhet i Aarhus.

I anledning av at det 18. november i år er 150 år siden den første postdiligence-rute ble opprettet i Danmark (mellom København og Helsingør), vil for én dag det gamle kjøretøy rulle ut fra museet «Den gamle By» i Aarhus og rumle gjennom gatene i Jyllands hovedstad, — med postiljong i festlig rød og gul uniform, og han vil bekjentgjøre reisen ved lydelige toner fra det gamle posthorn. For anledningen kan det sendes alminnelig brevpost med diligencen, spesialkonvolutter, og frimerkene avstemples med et særstempel med inntegnet gjengivelse av Aarhus' originale ringstempel (5). Konvolutt, som koster 50 øre, + 10 øre for forsendelsen, kan bestilles og beløpet innsendes til en av de danske filatelistklubbene eller til bl. a. Direktør Einer C. Hansen, Aaboulevarden 61, Aarhus, innen 8. november. Inntekten ved salget skal gå til opprettelse av et gammelt posthus og telegrafstasjon i «Den gamle By». — Samtidig med denne begivenhet holdes en frimerkeutstilling i byen.

Red.

Spørsmål til Arnstein Berntsen.

Etter å ha lest Deres to beretninger om forfalskningene i nærværende nr. av N.F.T., slår det meg at synderen i den først anførte affæren er utstilt ved fullt navn, mens dette ser ut til å være glemt når det gjelder saken fra 1944. Jeg tør herved be om navnene på J. S. og H. J., da samlerne har krav på å få vite dem, — ikke til korsfestelse, men for lettere å kunne finne fram til klarhet om de selv skulle være i besittelse av eller bli tilbudt mulige falske merker. — Dette gjelder tross alt et offentlig bedrageri.

Oslo, 23. oktober 1948.

H. Durban-Hansen.

Møtereferater fra FORBUNDSKLUBBENE

D'herrer Sekretærer bes sørge for å sende inn referatutdrag *omgående*. Referatutdragene må være *kortfattede*, og skal være redaksjonen i hende senest 5. i hver mnd. Sterkt forsinkede referater kan ikke påregnes inntatt.

BERGENS FILATELIST-KLUB

holdt sitt møte nr. 346, det første etter ferien, tirsdag 21. september i Håndverk- og Industriforeningens lokaler under ledelse av F. C. Svendsen jr., senere avløst av formannen, Otto Maalstad. Til stede 43 medlemmer.

Siden siste møte var et av våre medlemmer avgått ved døden, nemlig tannlege Odd Barfod Frøtheim. Hr. Svendsen minnes ham i en kort tale, som ble påhørt stående.

Følgende 3 nye medlemmer ble innvotert: Bankassistent Eiliv Eikeland, Rosendal, disponent Odd Tidemand Øvrebotten, Lynghaugen 7, Bergen, og kjøpmann Hjalmar Askeland, Wergeland, Minde.

Korrespondanse og bytteønsker ble referert, like ens brosjyren «Flyet i Postverkets tjeneste» fra Postverket. Diverse nye tidsskrifter ble lagt fram.

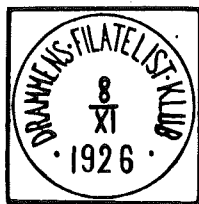
Sigurd Pedersen viste fram sin spesialsamling Eire, som var blitt premiert med bronsemedalje på IMABA-utstillingen 1948, med juryens spesielle anerkjennelse for vakker oppsetning. Framvisningen ble ledsaget av et interessant kåseri. Formannen takket hr. Pedersen for det store og imponerende arbeid, og gratulerte ham. Senere ble samlingen lagt ut til demonstrasjon.

Fra skipsreder Abr. Odfjell hadde klubben attet fått en stor forsendelse allsidig litteratur til klubbens bibliotek.

Møtet fortsatte med selskapelig samvær. Der ble holdt en gratisutlodning og en liten auksjon.

Erik Wiborg.

DRAMMENS FILATELIST KLUB

holdt sitt møte nr. 214 på Central Hotel mandag 13. august 1948.

Formannen ønsket deltakerne og en gjest velkommen. Sistnevnte var formannen i Junioravdelingen, Mogens Haaland.

Formannen gratulerte medlemmet Chr. Mathiesen med

hans 85-årsdag, og nevnte enn videre at klubben hadde sendt sitt æresmedlem, tannlege Ek, en blomsterhilsen i anledning av at han var kommet hjem etter en alvorlig sykdom. — Han meddelte at vårt medlem hr. B. Engesgaard hadde forært klubben et eksemplar av: Handbok över Sveriges frankotecken 1855—1946. Han brakte hr. Engesgaard, som var til stede, klubbens beste takk for dette. — Kassereren leste opp referat fra møtene nr. 212 og 213. Referatene ble godkjent.

Bankassistent C. J. Kierulf holdt foredrag om en reise til Frankrike og ledsaget foredraget med

en rekke bilder. Lektor R. Bassøe kåserte over Frankrikes frimerker og demonstrerte en samling franske merker. Formannen takket de to foredragsholdere for de utmerkede kåserier, og medlemmene understreket dette med kraftig applaus.

Det var 21 medlemmer og 1 gjest til stede. Møtet hevet kl. 21.45.

R. B.

NORDENFJELDSKE FILATELISTFORENING

Det 437. møte ble holdt på Larssens Hotell 16. september 1948. 25 medlemmer og 1 gjest var til stede.

Formannen, kontorsjef Setsaas, innledet møtet med noen minneord over foreningens mangeårige medlem Hilmar Hernes, som var avgått ved døden siden forrige møte. Deretter ble referat fra foregående møte lest opp og vedtatt. Formannen meddelte at foreningens representant i forbundsstyret, overrettssakfører Perleff, har bedt seg fritatt for sitt verv på grunn av øket arbeidsbyrde, og derfor er erstattet med varamannen, kjøpmann Brækstad. Det ble referert en rekke henvendelser om bytteforbindelser, og formannen annonserte en del nyheter, bl. a. fra Finnland, Israel, Nederland og Sveits. Også noen av de nye katalogene ble omtalt.

Ekspeditor Tor Kvenild ble enstemmig innvotert som nytt medlem.

Så fulgte et gratislotteri over en del konvolutter som var avstemplet på Tønsberg Filatelistklubbs utstilling. Det var en gave fra kveldens gjest, student Skavang.

Neste post på programmet var et kåseri av Wilhelm K. Støren om Tysklands etterkrigsmerker. Han kom særlig inn på problemet med hvordan en samling av disse merkene bør oppstilles, og konkluderte med at kaoset i Tyskland i dag nødvendigvis må sette spor etter seg i en samling av landets frimerker.

Møtet ble deretter hevet.

Wilhelm K. Støren.

Det 438. møte ble holdt på Larssens Hotell 30. september. 28 medlemmer var til stede. Referat fra foregående møte ble lest opp og godkjent. Fra Postverket var mottatt «Flyet i Postverkets tjeneste». Formannen opplyste at brosjyren ville bli tilstilt interesserte medlemmer. Han refererte meldinger om nye utgaver fra Belgia, Sveits og Tyrkia. Formannen forærte en del norske førstedagsbrev til en gratisutlodning som ble arrangert, og et bedre norsk frimerke til inntekt for velferdsarbeidet. Gevinstene var gaver fra medlemmene Brækstad og Svenke.

Formannen opplyste at det samme dag var postlagt innkallelse til ekstraordinær generalforsamling 14. oktober i anledning av forslag til nye lover for foreningen.

Kveldens kåseri var kjøpmann Garmo, som fortalte om sitt besøk i England under Olympiaden. Kåseriet var meget interessant og høstet kraftig bifall.

Den offisielle delen av møtet var dermed slutt, og aftenen fortsatte med kameratslig samvær og utveksling av meninger og frimerker.

Wilhelm K. Støren.

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 0.75, MINIMUM KR. 4.00.

FRANKRIKE KJØPES

Bedre merker — enkeltmerker — masseware.
Send meg Deres tilbud, eventuelt utvalg.
F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen.

FRANKRIKE

Til spesialsamling søkes flest mulig 20 c. 1867
Napoleon med laurbærkrans. Tagget.
F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen.

BYTTE (bare en gros). 100 forskjellige fra
Frankrike, mot: 150 Tyskland, 100 Argentina,
100 Østerrike, 100 Brasil, 75 Bulgaria, 80 Dan-
mark, 80 Finland, 125 Ungarn, 100 Italia, 80
Norge, 80 Holland, 80 Polen, 75 Portugal, 75 Ro-
mania, 70 Russland, 80 Sverige, 75 Sveits, 100
Tsjekkoslovakia, 75 Jugoslavia. Skriv på fransk.
Ikke send førstesending.

*J. DEVAMBES, 41 Rue des Arts, Lille (Nord),
Frankrike.*

SVERIGE — BYTTE.

Send 100—200 forskjellige merker fra Norge
og jeg sender samme antall Sverige.
Stig Carlsson, Vasagt. 22, Mora, Sverige.

ENGLAND. Div. eldre merker m. pl.nr. til
salgs. Bl. a. 1 d kompl. pl.nr. 71—225 unntatt pl.
77. Foresp. m. mankoliste + svarporto til
E. Wiborg, Boks 86, Nesttun.

En vakker og nyttig liten bok til biblioteket er
«Frimerker som trykksaker betraktet». 48 sider,
14 ill. Kr. 3.— portofritt, gjerne mot ubrukte
skandinaviske frimerker. —

H. Durban-Hansen, Ekebergvn. 23 — Oslo 50.

Danske frimerker, mest eldre, ønskes tilbyttet
mot hollandske, oversjøiske hollandske og en del
hele ark norske. De siste er også til salgs.

J. Polak, Kirkeveien 5 B, Oslo.

Jag önskar norska frimärken och ger i byte
svenska märken. Var vänlig skriva till
Malte Tholander, Pipersgat. 5, St.holm, Sverige.

KJØPER kpl. sett av krigsårenes franske ko-
lonier og China. Mankoliste sendes.

Red. T. Kvale, Stabekk. (Medl. O.F.K.)

UTSORTERT POSTVARE i større og mindre
partier ønskes kjøpt. Betaler kr. 3.— pr. kg. Send
i oppkrav med god frankering til *TUBFRIM —
Nesbyen.*

UNIKUM. Førstedagsbrev (rekommandert) 1
kr./2 skill. 2 med meget tydelig stempel: STAV-
ANGER 2 IX 1905. Pris n. kr. 30.—.

*Rolf Gummesson, A.B — Kungsgatan 55 III,
Stockholm.*

Frimærkebytte ønskes med samler i Norge.
Dekorith, Nytorv 16, Aalborg, Danmark.

Forsøk en liten annonse De også! Send
inn Deres tekst og kr. 5.—. Det er prisen
for denne annonse. Sender De kr. 10.—,
innrykkes den 3 ganger!

ALBUM for frimerker kr. 8.15
» helsaker » 9.80
Løse blad alltid på lager.

Fås hos frimerkehandlerne eller direkte fra
AAS & HOFFMANN
Oscars gt. 1 C - Telefon 46 79 77 - Oslo.

FRIMÆRKESAMLEREN

— fagblad for filатели — 11 nummer årlig.
Abonnement, pris kr. 6.50 pr. år, gjennom
N.F.T. Beløpet kan innsendes til *F. C.
Svendsen, Sportsdepotet, Bergen, eller inn-
betales postgiro 692 68.*

POLENS FRIMÆRKER — særtrykk av
«Frimærkesamleren» — kr. 2.00 fritt til-
sendt, kan også bestilles fra samme.

ANNONSER kan også ordnes her.

Følg med i «Frimærkesamleren» De også!

Gode samlinger

og enkeltmerker kjøpes. Betaler
spesielt godt for de eldste merker
fra Skandinavia, samtlige dollar-
verdier U.S.A. samt pundverdier
England. Kjøper også norsk masse-
ware. — Kommisjoner mottas.

FINN O. ARNESEN

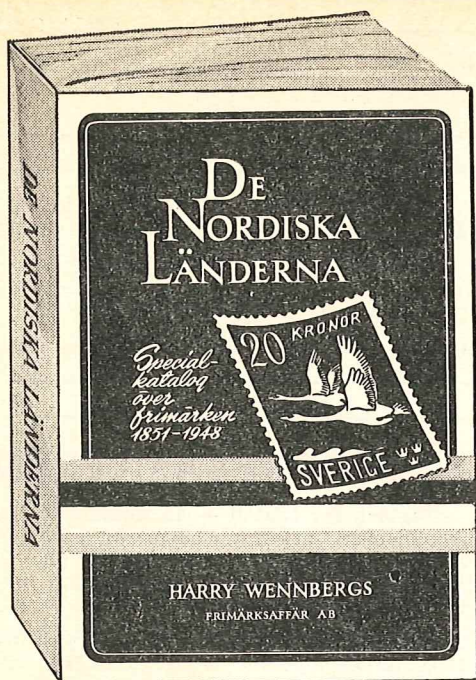
Aut. frimerkehandler
Skippergaten 36 — Oslo

Samlere

En del nyere engelske kolonimer-
ker, brukte, sendes i utvalg. Opp-
gi land.

Med INSTANTA taggemåler kan
avvikelser i tagging ned til 1/10
avleses uten vanskelighet. Kr. 5.00
fritt tilsendt.

F. C. MOLDENHAUER,
Postboks 65 — Minde pr. Bergen.

WENNBERGS SPECIALKATALOG

De Nordiska Ländernas Frimärken

ett ovanligt uppslagsverk för nordisk filateli, är nu utkommen!

Sverigedelen noterar för första gången i den svenska filateliens historia, *fyrblock*, såväl stämplade som ostämplade, samt *brev t.o.m.* Oscars-em. och för Tjänste- och Lösenfrimärkena.

Nyanspriserna ha noga undersökts och förbättrats på grund av gamla och nya erfarenheter.

Det viktiga området «Nytrycken» har särskilt utarbetats och illustrerats med kompletta fotografier, av Direktör Nils Strandell.

Samma omsorgsfulla omprövning har även ägnats de övriga nordiska länderna.

Prissättningen, som gjorts med framstående samlares hjälp, präglas av sunt omdöme.

En internationell nyhet och stolthet för svensk filatelistisk forskning är, att den svenska delen har utgivits med engelsk text, under benämning: «*Sweden, Specialized, 1855—1948.*»

Bestäm Eder att följa den klassiska linjen, med en katalog, som har både stil och objektivitet, och som sedan gammalt är känd i hela världen.

De Nordiska Ländernas Frimärken 1851—1948 Pris Sv. kr. 5.— + porto
Sveriges Frankotecken 1855—1948 » » » 3.— + porto
Sweden, Specialized, 1855—1948 \$ 1.50 = Sv. » 5.40 + porto

PRISLISTA N:o 74, 1949, är nu utkommen!

Skandinavien komplett, rikhaltigt lager av satser, paketsammanställningar, album, utensilier, med få ord *allt av intresse för samlarne!*

Pris Sv. kr. 1.—.

HARRY WENNBERGS FRIMÄRKSAFFÄR A. B.

DROTTNINGGATAN 82 — STOCKHOLM

Telefon:

Växel: 11 08 69
10 51 76

Banker:

A.B. Svenska Handelsbanken
Skandinaviska Banken A.B.

Telegramadress:

Filatelìa
Postgiro: 55 445